

عنوان مقاله:

دفاع از برهان نظم آکوئیناس و پیلی (با تاکید بر آراء جوادی آملی)

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های فلسفه اسلامی، دوره 16، شماره 29 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

فرح رامین - گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

برهان هدفداری آکوئیناس و برهان ساعت ساز پیلی، دو نمونه برجسته از تفاسیر تمثیلی نظم هستند که در معرض انتقادات جدی قرار گرفته اند. این پژوهش برای پاسخ به این پرسش ها سامان یافته است: تفاوت برهان توماس با پیلی چیست؟ آیا تقریرهای تمثیلی، کارایی لازم را برای اثبات وجود خداوند دارند؟ با بهره گیری از شیوه تحلیلی انتقادی، به این دستاوردها رهنمون شدیم: برهان پیلی مبتنی بر نظم مکانی و ساختار موجودات زنده، و استدلال توماس مبتنی بر نظم زمانی و نحوه عملکرد آنان است. هر دو استدلال را می توان نمونه هایی از تقریرهای تمثیلی تاییدی نظم دانست. تمثیل در سه مقام کاربرد دارد: تعریف، تایید و استدلال. بر اساس دیدگاه جوادی آملی، تقریرهای تمثیلی علاوه بر اینکه در مقام تعریف و جدال احسن بسیار مفیدند، در مقام تایید نیز شاهدهی محکم بر وجود خداوند محسوب می شوند و کتب مقدس از جمله قرآن کریم و سنت، این امر را آشکارا تایید می کنند. در این مقام، به حکم قاعده سنخیت علت و معلول، معلول منظم ناشی از علت حکیم و عالم است و اساس شباهت موجودات طبیعی با مصنوعات بشری تنها تمثیل نیست. از نظر ایشان، برهان توماس برمدار نظام غایی سامان یافته که در سلسله غایات ناگزیر به غایهالغایات ختم می شود.

کلمات کلیدی:

برهان نظم، تقریر تمثیلی، ویلیام پیلی، توماس آکوئیناس، جوادی آملی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1422876>

